COPIII TIMPULUI
de Stephen Baxter
Secţiune 1.01
Traducere de Antuza Genescu
Secţiune 1.02
I.

Jaal fusese întotdeauna fascinat de gheţurile de la orizont. Şi acum, prin fumul focului de seară, vedea linia aceea pură, albă ca laptele, mai ascuţită ca lama, delimitând hotarul lumii.

Ziua era pe sfârşite, iar soarele uriaş împrăştia pe cer culorile apusului. Singur şi neliniştit, se îndepărtă câţiva paşi de perdeaua deasă de fum, de mirosul cărnii de raton fierte şi al grăsimii de capră clocotinde, de vorbăria plictisitoare a adulţilor şi de jocul gălăgios al copiilor.

Gheaţa era întotdeauna la nord, imposibil de atins, oricât de departe ai fi mers pe iarba sfrijită. Ştia de ce. Calota se retrăgea, abandonându-şi albul imaculat în şuvoaie de lichid topit, dezvelind pământul zdrobit şi scobit, presărat cu bolovani imenşi. Cu cât te îndrepţi mai mult spre gheţuri, cu atât se depărtează ele de tine. Iar acum soarele, la apus, le colora în roz. Simplitatea geometrică a peisajului îi captiva sufletul; îl privi lung, ca în transă.

Jaal avea unsprezece ani şi era o masă compactă de muşchi. Purta mai multe straturi de haine din piele de capră mulate pe musculatură, peste care îşi trase un cojoc greu de iepure. Pe cap avea o căciula făcută de tatăl său din blana unui raton, iar picioarele îi erau acoperite în piele de porumbel răsucită, cu pene pline de grăsime. În jurul gâtului îi atârna un şirag de dinţi de felină găuriţi. Jaal se uită înapoi la familia lui. Erau vreo doisprezece, părinţi şi copii, mătuşi şi unchi, nepoţi şi nepoate şi o bunică sleită de puteri, în vârstă de patruzeci şi doi de ani. Cu excepţia copiilor celor mai mici, toţi se mişcau încet, evident extenuaţi. Străbătuseră un drum lung astăzi.

Ştia că ar trebui să meargă lângă foc să dea o mână de ajutor, să-şi facă datoria, să găsească lemne sau să jupoaie un şobolan. Dar toate zilele erau la fel. Jaal avea amintiri vechi şi triste de pe vremea când era foarte mic: colibe arzând, oameni ţipând şi luând-o la fugă. De atunci, el şi familia lui se îndreptau mereu spre nord, în căutarea unui loc prielnic. Încă nu-l găsiseră.

Jaal o zări pe Sura plină de veselie, încercând s-o dezbrace pe sora ei mai mică şi neastâmpărată de un cojoc de piele murdar. Sura, ve-rişoara lui de-a doua, era cu doi ani mai mare decât el. Se mişca cu dezinvoltură şi uşurinţă, indiferent ce avea de făcut.

Fata simţi privirea lui Jaal şi ridică din sprânceană. Băiatul se încălzi de roşeaţă şi se întoarse spre nord. Gheaţa era o tovarăşă mult mai accesibilă decât Sura.

Descoperi ceva nou.

Pe măsură ce soarele, coborând spre apus, îşi modifica unghiul, lumina tot mai puternic o linie dreaptă, înroşită, un ecou al hotarului larg al gheţurilor. Iar această linie era destul de aproape, la distanţă mică de unde se afla Jaal, dacă o lua pe scurtătură, printre movilele şi bolovanii răsfiraţi. Trebuia neapărat s-o cerceteze îndeaproape.

Aruncă o privire vinovată peste umăr, spre familia lui, apoi o luă la fugă spre nord. Mulţumită cizmelor din porumbel, alerga pe pământul dur fără să facă zgomot. Linia dreaptă era mai departe decât părea. Fugea cu atât mai repede cu cât era mai dezamăgit. Dar până la urmă ajunse la ea. Se opri împiedicându-se şi gâfâind. Era un zid înalt până la genunchii lui – o ridicătură de piatră, dar diferită de bolovanii sculptaţi de gheaţă şi de pietrişul risipit care domina peisajul. Deşi partea de sus se spărsese, părţile laterale erau netede, mai fine decât orice piatră pe care o atinsese până atunci, iar soarele le colora gălbui suprafaţa.

Se caţără pe zid ca să vadă mai bine. Se întindea la stânga şi la dreapta, către răsărit şi apus – apoi cotea brusc spre nord, înainte să revină la punctul de plecare. Jaal îşi dădu seama că avea o formă. Zidul de piatră desena pe pământ un cadru cu margini drepte. Şi nu era singurul; umbrele aruncate de soarele jos marcau clar urmele de piatră. Spre nord, pământul era acoperit de un dreptunghi imens, care se întindea cât vedea cu ochii. Fusese făcut de oameni. Nu avea nicio îndoială. De fapt, locul respectiv fusese o suburbie a oraşului Chicago. Gheaţa a ras de pe faţa pământului cea mai mare parte din el, dar întâmplător, fundaţia lui a fost inundată şi îngheţată înainte de apariţia gheţarilor. Ruinele acestea aveau deja o mie de ani.

— Jaal! Jaal! Vocea mamei sale ajunse la el ca un ţipăt de pasăre.

Nu-i venea să plece de lângă descoperirea lui. Rămase cocoţat pe ruinele zidului şi o lăsă pe mama lui să vină la el.

Era extenuată, plină de praf şi chinuită.

— De ce trebuie să faci asta? Nu ştii că felinele vânează la amurg?

Tresări, văzând dezamăgirea din ochii ei, dar nu-şi putu reţine emoţia:

— Mamă, uite ce-am găsit!

Femeia aruncă o privire de jur-împrejur. Pe chipul ei se citeau lipsă de înţelegere şi dezinteres.

— Ce-i asta?

Imaginaţia băiatului porni într-o aventură mânată de curiozitate, încercă s-o convingă pe mama lui să vadă ceea ce vedea el.

— Poate că, mai demult, stâncile astea au fost înalte, înalte cât gheţarii. Poate că oamenii trăiau în grupuri mari şi fumul focurilor se ridica până la cer. Mamă, o să locuim vreodată aici?

— Într-o bună zi, poate, spuse mama lui într-o doară, ca să-l liniştească.

Oamenii nu reveneau niciodată. Când gheaţa care s-a întors le-a distrus civilizaţia tehnologică monoculturală extrem de extinsă, ei deja epuizaseră minereurile de fier, cărbunii, petrolul şi alte resurse naturale ale Pământului. Totuşi, oamenii supravieţuiau: inteligenţi şi adaptabili, nu aveau nevoie de oraşe. Dar, rămaşi numai cu cele mai vechi tehnologii bazate pe piatră şi fier, nu se mai puteau gândi la turnurile din Chicago. În curând şi Jaal, supravegheat de ochii pătrunzători ai Surei, va uita de existenţa acestui loc.

Acum însă nu ardea de nerăbdare să-l exploreze.

— Lasă-mă să merg mai departe. Numai puţin!

— Nu, îl refuză mama lui cu blândeţe. Aventura s-a terminat.

E timpul să plecăm. Vino. Îl cuprinse cu braţul pe după umeri şi-l conduse spre casă.

Secţiune 1.03 II.

Urlu se târa spre râu. Simţea pământul fierbinte şi dur sub genunchi şi mâini, iar cioturile copacilor arşi şi tufişurile îi zgâriau carnea. Nu creştea nimic verde aici, nu creştea nimic, de fapt, şi nimic nu se mişca, în afară de câţiva fulgi de cenuşă răsfiraţi de vânt.

Era goală, transpirată, cu dungi de cărbune pe piele. Părul lipsit de luciu era plin de praf şi unsuros. În mână ţinea o piatră ascuţită. Avea unsprezece ani.

În jurul gâtului îi atârna un şirag de dinţi găuriţi. Era un cadou de la bunicul ei, Pala, care spunea că dinţii proveneau de la un animal

numit iepure. Urlu nu văzuse niciodată un iepure. Ultimul murise în Focul cel Mare, înainte de naşterea ei, împreună cu şobolanii şi ratonii şi toate mamiferele mici care supravieţuiseră cândva gheţurilor, împreună cu omenirea. Deci nu mai existau dinţi de iepure. Şiragul era preţios.

Lumina crescu. Dintr-odată se ridică lângă ea o umbră, propria ei siluetă proiectată pe pământul negru. Se aruncă imediat cu burta în noroi. Nu era obişnuită cu umbrele. Prudentă, se uită peste umăr sus, la cer.

De când se ştia, un nor cenuşiu greu acoperea cerul ca un capac. Dar în ultimele zile se risipise, iar astăzi aproape că dispăruse. Acum, printre rămăşiţele care pluteau pe cer, zări un disc palid şi neputincios.

Era soarele. I se vorbise despre el, dar nu crezuse în existenţa lui. Acum ieşea la iveală, iar Urlu se holba neajutorată la precizia lui geometrică.

Auzi o voce slabă strigând-o ameninţător:

— Urlu!

Era mama ei.

Nu avea rost să visezi cu ochii deschişi la cer. Avea o datorie de îndeplinit aici jos, în murdărie. Se întoarse şi se târî mai departe.

Ajunse la mal. Râul, îngreunat de praful negru şi împovărat de gunoaie, curgea anevoios. Era atât de lat încât, în lumina slabă a amiezii, nici nu vedea malul celălalt. Se numea Sena, iar praful de cărbune acoperea ruinele oraşului care fusese cândva Parisul. Nu conta unde se afla ea. Întreg Pământul arăta la fel.

În dreapta ei, în aval, Urlu zări vânători, feţe rozalii mânjite de praf, scrutând vegetaţia uscată. Pânda lor îi apăsa greu sufletul.

Luă piatra spartă şi apăsă marginea cea mai ascuţită în palmă. Trebuia să fie ea. Oamenii credeau că creaturile apei erau atrase de sângele virginelor. Îi era teamă de durerea pe care avea s-o simtă, dar nu avea de ales; dacă nu se tăia singură, unul din bărbaţi va veni s-o taie el şi atunci durerea ar fi şi mai greu de suportat.

Auzi un vaiet, un strigăt de pierzanie şi suferinţă ridicându-se ca fumul în aerul posomorât. Venea din tabără. Feţele aliniate de-a lungul malului se răsuciră, distrase. Apoi, unul câte unul, vânătorii se retraseră printre buruienile pipernicite.

Uşurată, Urlu se întoarse de la râul înecat de gunoaie, strângând tare piatra în palmă. Tabăra era într-un luminiş, aşezată pe învelişul

pârlit al pământului. Câţiva cărbuni ardeau anemic în vatră. Lângă foc, un bătrân sfrijit, gol şi murdar ca toţi ceilalţi, stătea culcat pe pământul tare şi pârjolit. Avea ochi mari şi umezi şi se uita la cer. Pala, în vârstă de patruzeci şi cinci de ani, era bunicul ei. Se stingea, ros pe dinăuntru. Îl îngrijea o femeie îngenuncheată în ţărână, lângă el. Era fiica lui cea mai mare, mătuşa lui Urlu. Lacrimile brăzdau cărări pe chipul prăfuit al femeii.

— Îi e frică, spuse mătuşa. Frica îi aduce sfârşitul.

— Frică de ce? întrebă mama lui Urlu.

Mătuşa arătă cu degetul spre cer.

Bătrânul nu se temea degeaba de luminile ciudate din cer. Avusese numai patru ani când din el căzuse o lumină mare pe Pământ.

După vremea lui Jaal, gheţurile s-au întors de zece ori înainte să se retragă pentru totdeauna. Apoi oamenii au curăţat repede pământul de moştenirea lăsată de ele: urmaşii felinelor, rozătoarelor şi păsărilor care au crescut mari şi încrezătoare în absenţa temporară oamenilor. Pe urmă au vânat şi au cultivat pământul, au construit reţele comerciale şi culturale complexe şi au elaborat tehnologii sofisticate bazate pe lemn, piatră şi os. Adâncul apelor a evoluat tumultuos, neatins de mâna omului. Dar timpul nu-i afecta pe oameni, pentru că ei nu aveau nevoie de schimbare.

Această după-amiază netulburată dura de treizeci de milioane de ani. Părinţii copilului Pala îi cântaseră cântece incredibil de vechi.

Cometa a lovit mai târziu. La aproape o sută de milioane de ani după impactul care pusese capăt verii dinozaurilor, Pământul a suferit încă o coliziune catastrofală. Pala şi părinţii lui, aflaţi din întâmplare lângă un munte plin de peşteri, trecuseră prin incendii, o ploaie de pietre topite şi o iarnă învăluită în praf. Oamenii au supravieţuit, pentru că trecuseră prin cataclisme mai puţin grave din vremurile gheţurilor. Graţie ingeniozităţii, adaptabilităţii şi capacităţii generale de a mânca aproape orice, începuseră deja să se răspândească încă o dată pe pământurile distruse.

Cândva s-a crezut că supravieţuirea omenirii va depinde de colonizarea altor lumi, întrucât Pământul va fi întotdeauna supus dezastrelor. Dar oamenii nu s-au aventurat prea departe de Pământ: nu era nimic în afara lui; stelele s-au încăpăţânat în tăcerea lor. Şi, cu toate că de la dezastrul provocat de gheţuri nu depăşiseră niciodată câteva milioane ca număr, erau prea mulţi şi prea larg răspândiţi ca să

fie eliminaţi de sărutul fatal al unei comete. Era uşor să ucizi foarte mulţi oameni. Dar era foarte greu să-i omori pe toţi.

Întâmplător, Pala a fost ultimul om în viaţă care să-şi amintească lumea înainte de Focul cel Mare. Cu el au murit amintirile a treizeci de milioane de ani. Dimineaţa i-au ars trupul pe o ridicătură de pământ.

Ceata de vânători se întoarse la râu ca să termine treaba începu/ta. De data asta, nu mai exista păsuire pentru Urlu. Îşi crestă palma şi lăsă sângele să curgă în apa slinoasă a râului. Culoarea lui roşie era cea mai aprinsă din această lume gri.

Pe creatura silenţioasă care aluneca prin apă n-o interesa că Urlu era virgină. O atrăgea mirosul sângelui. Un alt mare supravieţuitor al planetei, scăpase din Focul cel Mare adânc îngropată în noroi, hrănindu-se, deloc scârbită, cu rămăşiţele pârjolite spălate de apa râului ei.

Acum înota spre lumina murdară.

Toată viaţa ei, Urlu nu mâncase decât şerpi, gândaci, scorpioni, păianjeni, muşte şi termite. În seara aceea s-a cinstit cu carne de crocodil.

Dimineaţa următoare nu mai era virgină. Nu i-a plăcut prea mult, dar măcar a fost alegerea ei. Şi nu mai trebuia să se taie niciodată.

Secţiune 1.04 III.

Catamaranul aluneca spre plajă, mânat de curentul blând al mării puţin adânci şi de muşchii echipajului. Când ajunse la mal, oamenii săriră în apa care le ajungea până la genunchi şi începură să descarce mâncarea şi armele. Soarele atârna strălucitor şi arzător pe un cer albastru fără nori, iar în jurul oamenilor mărunţi şi sprinteni scânteiau perdele de stropi.

Unii dintre ei îşi ţineau şerpii preferaţi înfăşuraţi în jurul gâtului.

Aşezat pe catamaran, Cale se ţinea cu mâna de costumul din plante marine. Privi oceanul şi zări linia neagră subţire, tot ce mai rămăsese din comunitatea în care se născuse. Trăia în era încălzirii, a apelor întinse care inundau marginile continentelor, o eră în care cei mai mulţi oameni se hrăneau cu produsele recifelor de corali şi ale altor ecosisteme scăldate de soare din ape puţin adânci. Cale aştepta nerăbdător să se întoarcă la plute: în curând trebuia să meargă pe

uscat, pentru prima oară în viaţa lui. Avea unsprezece ani.

Mama lui, Lia, se îndreptă spre el stropindu-l cu apă. Dinţii luceau albi pe faţa ei închisă.

— N-o să devii niciodată bărbat dacă eşti aşa de ruşinos. Îl prinse, îl aruncă pe umăr, alergă prin apă spre plajă şi-l trânti pe nisip.

— Uite-aşa! strigă ea. Tu eşti primul care-a pus piciorul aici, primul!

Râseră cu toţii. Băiatul, cu respiraţia tăiată, jignit, roşi neputincios.

Familia plutitoare a lui Cale văzuse linia de la orizont de ceva vreme. Pregătiseră cadourile cu fructe de mare şi coral gravat, repetaseră cântecele pe care le vor cânta şi-şi sculptaseră armele. Şi iată-i ajunşi. Crezuseră că e o insulă plină de oameni. Dar s-au înşelat. Nu era o insulă, ci un continent.

De la refacerea lumii după Focul cel Mare din vremea lui Urlu, continentul avusese timp destul să-şi încheie dansul tectonic lent. Africa se ciocnise uşor cu Europa, Australia sărutase Asia, iar Antarctica plecase de la Polul Sud pe un drum întortocheat. Tocmai aceste mari schimbări geografice – cărora li s-a adăugat încălzirea lentă şi constantă de la soare – au oferit lumii o vară nesfârşită.

În vreme ce plutele visau la ani mănoşi, se scurgeau şaptezeci de milioane de ani. Dar şi după un asemenea timp îndelungat, oamenii au rămas la fel ca întotdeauna.

Şi acum iată-i ajunşi la ţărmul Antarcticii. Cale era, într-adevăr, primul care călcase pe el.

Se ridică pe picioarele nesigure. O fracţiune de secundă, lumea se clătină sub el. Dar nu lumea se clătina, îşi dădu el seama, ci propria lui imaginaţie, modelată de o viaţă petrecută pe plută. Plaja se întindea în jurul lui, înclinându-se până la o dungă de vegetaţie înaltă. Nu mai văzuse nimic asemănător până atunci. Teama şi resentimentele fură înlocuite rapid de curiozitate.

Grupul acostat uitase deja de el. Adunau lemne plutitoare pentru foc şi descărcau bucăţi de carne – carne de şarpe, din descendenţii domesticiţi ai câtorva din puţinele animale care au supravieţuit furtunii de foc din vremea lui Urlu. O să fie un adevărat ospăţ, se vor îmbăta şi se vor culca; de-abia mâine vor începe explorarea.

Cale descoperi că nu mai voia să aştepte. Se întoarse cu spatele

la mare şi porni pe panta lină a plajei.

Deasupra capului se aliniau trunchiuri cu coajă subţire. Aceşti „copaci", cum le spusese tatăl său, era de fapt un fel de iarbă, ca bambusul. Cale provenea dintr-o lume plată, fără margini; pentru el, arborii erau adevărate construcţii solide. Razele soarelui străbăteau printre ei de undeva din spate, unde se afla un luminiş.

La câţiva paşi distanţă, un pârâu cu apă proaspătă se rostogolea pe plajă şi se vărsa apoi în mare. Izvora dintr-o albie săpată printre copaci. Era un drum deschis, irezistibil.

Pietrele crăpate îi înţepau tălpile, iar crengile ascuţite îi zgâriau pielea. Rocile înfipte în pereţii albiei erau un amestec bizar: de la bolovani mari din mâlul cenuşiu, la pietricele destul de mici, cât să încapă în pumnul lui Gale, toate la un loc. Până şi rocile de la fund era zgâriate şi striate, ca şi cum printre ele ar fi înotat un peşte uriaş, plin de ţepi.

În această pădure tropicală, băiatul era înconjurat de mărturii ale gheţurilor.

Ajunse în curând în zona deschisă din spatele copacilor. Era un luminiş de numai câţiva metri, creat de căderea unui copac enorm. Se apropie de un petic de pământ verde, dar se opri când văzu o pereche de aripi irizate fâlfâind şi un corp segmentat ridicându-se în aer. Insecta era uriaşă, mai mult lungă decât înaltă. După ea îşi luară zborul alte libelule speriate, căutând adăpost. O formă lucioasă, cu dungi galbene, bâzâia printre copaci. Era strămoaşa îndepărtată a unei viespi, un animal de pradă solitar. Atacă roiul de libelule, spintecându-le aripile sclipitoare. Toate acestea se petrecură deasupra capului lui Cale, într-un rotocol de fâlfâituri şi zumzete. Era prea straniu ca să se sperie.

Atenţia îi fu distrasă de viermuiala de la picioare. Peticul verde de unde zburase prima libelulă speriată se mişca şi el, alunecând prin peisaj de parc-ar fi fost un lichid. De fapt, era o aglomerare de creaturi, o masă de viermi care se zvârcoleau. Din vârful grămezilor de forme mărunte, gata să se prăbuşească, sclipea ceva ce semăna a ochi.

Astfel de privelişti erau specifice în Antarctica. Nicăieri pe Pământ nu se mai afla un asemenea loc. Când s-au topit gheţurile, terenul arid al Antarcticii a devenit leagănul vieţii. Primii colonişti au fost aduşi de vântul de peste ocean: plante, insecte, păsări. Dar nu era o eră a păsărilor sau a mamiferelor. În vreme ce sistemele lumii

compensau încălzirea lentă a soarelui, dioxidul de carbon, principalul gaz de seră, era absorbit de apă şi de pietre, iar aerul se îmbogăţea în oxigen. Insectele se foloseau de acest gaz ameţitor, iar viespile prădătoare şi gândacii la fel de îndrăzneţi ca şobolanii reduceau numărul păsărilor Antarcticii care nu puteau zbura.

Trecuse timp suficient şi pentru alte schimbări dramatice în procesul evoluţiei, pentru ca toate clasele biologice să se modifice. Organismul multiplu care se foise şi fugise la apropierea lui Cale era urmaşul sifonoforelor, creaturi de colonii marine, ca fregatele portugheze, păsări palmipede. Adaptabile la infinit, foarte inventive când era vorba de ecologie, de la colonizarea pământul, aceste creaturi compuse invadaseră apa proaspătă, solul, crengile aşa-numitor copaci cu iarbă, până şi aerul.

Cale percepu vag caracterul trecător al ciudăţeniilor pe care le vedea. Antarctica, nelocuită de oameni, fusese scena pe care Pământul jucase ultimul act din piesa evoluţiei sale. Dar, în cele din urmă, deplasarea continuă a plăcilor tectonice adusese continentul în apropierea comunităţilor de pe ocean, care au navigat peste rămăşiţele Indiei inundate, iar marele experiment se apropia de sfârşit. Cale se uită în jur cu ochi mari, nerăbdător să descopere mai mult.

Pe deasupra capului său zbură o suliţă cu vârf de coral şi auzi un răget. Se dădu înapoi, clătinându-se îngrozit. Peticul verde din faţa lui se despărţi şi se îndepărtă, lăsând loc unei siluete imense. Cu pielea gri, sprijinit pe două membre anterioare subţiri şi o coadă articulată puternică, monstrul parcă era făcut numai din cap. Din gâtul lui ţâşni o suliţă. Era un peşte cartilaginos, o rudă îndepărtată a rechinului, produsul unei alte clase biologice modificate. Animalul deschise gura cât o peşteră şi băiatul îi simţi răsuflarea puternică, cu iz de sânge.

Lia apăru lângă Cale.

— Vino.

Îl cuprinse cu braţul pe sub umeri şi-l trase după ea.

Înapoi pe plajă, muşcând din carnea de şarpe, băiatul trecu repede peste sperietură. Toată lumea se învârtea în jurul lui ca să-l audă povestind despre viespile gigantice şi rechinul de uscat uriaş. În clipele acelea nici prin cap nu-i trecea să se întoarcă în pădurea aceea de coşmar.

Dar se va întoarce în ea, fără îndoială. În mai puţin de un mileniu, urmaşii lui, croindu-şi drum spre Antarctica, însoţiţi de şerpii

lor de vânătoare şi viespile prădătoare recent domesticite, vor vâna rechinii de uscat până la ultimul şi-şi vor agăţa dinţii lor în jurul gâtului.

Secţiune 1.05 IV.

Tura şi Bel, soră şi frate, creşteau într-o lume plată, pe un ţărm aflat între oceanul nemărginit şi pământul neted ca-n palmă. În depărtare însă se vedeau munţi, vârfuri palide, colorate de ceaţa roşiatică. Tura era fascinată de ei de când se ştia pe lume. Îşi dorea din tot sufletul să meargă până la ei şi, în fantezia ei, chiar să-i escaladeze.

Dar oare cum ar putea ajunge până acolo? Familia ei locuia pe ţărm, hrănindu-se cu urmaşii cu carne moale ai crustaceelor neoteni-ce. Pământul era o întindere de nisip roşu, presărat cu porţiuni sărate, pe care nu creştea nimic. Nu va ajunge la munţi niciodată…

Dar, când Tura împlini unsprezece ani, pământul înverzi dintr-odată.

Lumea îmbătrânită mai era capabilă încă de izbucniri vulcanice. Un asemenea episod, erupţia bazaltică, pompase dioxid de carbon în aer. Aşa cum florile deşertului aşteptaseră ploaia decenii la rând, şi urmaşii lor aşteptau verile vulcanice ca să înflorească.

Tura şi fratele ei puseseră singuri planul la cale. Era o ocazie unică; verdeaţa va dispărea peste un an şi poate că n-o vor mai vedea niciodată. Niciun adult n-ar fi fost de acord cu ei. Dar niciun adult nu trebuia să afle planul lor.

Astfel, într-o dimineaţă, foarte devreme, se strecurară din sat pe furiş. îmbrăcaţi numai în kilturi ţesute din iarbă de mare uscată, cu şiragurile de scoici preferate la gât, semănau leit unul cu altul. Fugeau şi râdeau, emoţionaţi la gândul aventurii, iar ochii albaştri contrastau cu peisajul ruginiu.

Bel şi Tura locuiau pe ceea ce fusese cândva coasta Americii de Nord, dar, la fel ca în vremurile mohorâte trăite de Urlu după catastrofa globală, nu avea importanţă unde trăiai. Pentru că venise era unui supracontinent.

Convergenţa lentă a continentelor avusese ca rezultat final o unitate care semăna cu cea premergătoare mamuţilor, distrusă înainte de apariţia dinozaurilor. Când teribilele furtuni interminabile tulburaseră apele oceanului mondial, teritoriul Noii Pangee se transformase într-un teren arid, iar oamenii se mutaseră la gurile

marilor râuri şi la malul mărilor. Marea contopire fusese însoţită de bătaia solemnă din tobe care anunţa dispariţia totală; de fiecare dată lumea îşi revenea, deşi tot mai slăbită.

Supracontinentul avusese nevoie de două sute de milioane de ani ca să prindă puteri. De atunci, trecuseră alte două sute de milioane de ani. Dar oamenii trăiau cum trăiseră întotdeauna.

Tura şi Bel, gemenii de unsprezece ani, nu ştiau nimic despre lucrurile acestea. Erau tineri, la fel ca lumea lor; dintotdeauna fusese aşa. Iar astăzi era o zi a miracolelor, căci peste tot în jurul lor plantele, consumând dioxid de carbon, eliminau cantităţi mari de spori în aer, iar insectele se împerecheau profitând de ocazia unică de a se înmulţi.

Copiii simţiră oboseala pe măsură ce soarele urca pe cer. Mergeau mai încet, iar aerul uscat scotea transpiraţia din ei. Dar, în cele din urmă, munţii se înălţară uriaşi în atmosfera prăfuită. Erau nişte ridicături străvechi, relicve dăinuind de la formarea Noii Pangee. Pentru Tura şi Bel, stând în faţa pantelor acoperite de grohotiş, erau de-a dreptul formidabili.

Tura zări o porţiune verde şi maro pe una din pante. Curiozitatea nu-i dădea pace. Fără a mai sta pe gânduri, începu s-o urce. Bel, întotdeauna mai temător, nu voia să meargă după ea.

Deşi la început urcuşul era atât de lin că aproape nu-l simţeai, Tura se trezi cocoţată mai sus decât fusese vreodată. Continuă să se caţere până când ajunse să se târască în patru labe. Inima îi bătea cu putere, dar nu se opri. În jurul ei se dezvăluia Noua Pangee, o mare de praf roşu, ca pe Marte, netezit de trecerea timpului.

În cele din urmă, ajunse şi la bucăţica verde. Era un pâlc de copaci pe care muntele îi apăra de vânturile aducătoare de praf şi le aducea apă din straturile acvifere adânci. Instinctiv, Tura mângâie trunchiurile netede şi solide. Nu mai văzuse copaci până atunci.

Pe măsură ce soarele încălzea tot mai tare, ecosistemele Pământului compensau căldura, extrăgând dioxid de carbon din aer. Dar era un proces limitat: gazul începuse să se reducă încă de pe vremea lui Jaal. Planeta îşi risipise deja multe ecosisteme bogate – tundra, pădurile, pajiştile, luncile, mlaştinile cu manglieri. În curând, dioxidul de carbon va scădea sub nivelul critic, iar fotosinteza va avea loc numai în câteva plante. Populaţia umană, redusă la un milion de locuitori răspândiţi pe singura linie de coastă a lumii, se va reduce probabil la zece mii.

Oamenii vor supravieţui. Întotdeauna au supravieţuit. Dar aceşti copaci, la umbra cărora se răcorea Tura, erau printre ultimii de pe pământ.

Fata cercetă crengile şi coroanele rare cu frunze ascuţite de deasupra capului. S-ar putea să aibă şi fructe sau să fi rămas apă pe frunze. Dar îi era imposibil să urce pe scoarţa netedă a celui mai mic copac.

Când se uită în jos, capul ridicat al lui Bel era doar un punct alb. Ziua avansa; pe măsură ce soarele se va ridica tot mai mult pe cer, praful uscat îi va face drumul şi mai dificil. Cu părere de rău, începu să coboare clătinat.

Trăindu-şi viaţa pe coasta Pangeei, Tura n-a uitat niciodată scurta ei aventură. Şi, de câte ori se gândea la copaci, o gâdilau palmele şi tălpile, trupul ei evocând vise prosteşti, abandonate cu jumătate de miliard de ani înainte.

Secţiune 1.06 V.

Ruul se plictisea.

Peşterile adânci răsunau de zgomotele petrecerii. La lumina focului şi a torţelor cu sclipiri slabe, oamenii se jucau şi dansau, râdeau, beau şi se întreceau în luptă, iar în jurul gâtului şi gleznelor li se încolăceau afectuos descendenţii mult evoluaţi ai şerpilor şi viespilor. Sărbătoreau ziua cu numărul O Mie. Într-o lume lăsată pentru totdeauna fără lumina soarelui, oamenii subterani, palizi ca viermii, socoteau timpul în funcţie de momentul când se culcau şi se trezeau şi numărau pe degete zilele vieţii lor.

Toată lumea se distra, în afară de Ruul. Când mama lui era prea ocupată cu altceva ca să-l observe, se furişă în întuneric.

Cu puţină vreme în urmă, explorând neliniştit marginea peşterii locuite, zona în care se întindeau tuneluri şi gropi, descoperise un horn, o crăpătură în calcar. Crezu că se poate urca şi avansa destul de mult prin el. Când îşi duse mâna streaşină la ochi, zări deasupra capului o lumină roşiatică stranie. Poate că mai există un grup de oameni în peşterile de deasupra, îşi zise el. Sau e vorba de ceva mult mai neobişnuit, care-i depăşeşte imaginaţia.

Cercetă peretele hornului în lumina slabă a torţelor. Se prinse cu degetele de la mâini şi de la picioare de scobiturile din el şi începu să urce.

Părăsi petrecerea. La unsprezece ani, nici copil, nici adult, nu se

simţea în largul lui. Nemulţumit, ar fi vrut ca sărbătoarea să nu mai existe. Dar în vreme ce avansa prin liniştea adâncă, se concentra numai asupra urcuşului, iar motivul îi zbură din minte.

Neamul lui, trăind în peşteri de generaţii în şir, era foarte priceput la căţărat. Locuiau în carsturi de calcar, pe fundul unor mări puţin adânci, dispărute de mult. Cândva, adânciturile acestea găzduiseră ecosisteme locuite de urmaşii foarte evoluaţi ai şopârlelor, şerpilor, scorpionilor, gândacilor, rechinilor şi crocodililor. Condiţiile extreme şi neschimbate de pe Pangeea încurajaseră complexitatea şi interdependenţa. Oamenii, retraşi sub pământ, ajutaseră o parte din fauna şi flora extraordinară să supravieţuiască.

În curând, Ruul ieşi din hornul de calcar şi ajunse pe o suprafaţă de gresie mai moale, necimentată. Aici zări mai multe scobituri. Lumina roşiatică de deasupra era suficientă ca să vadă detaliile stâncii prin care trecea. Observă straturile suprapuse şi remarcă un model, dungi negre punctate de proeminenţe. Când atinse una din ele, descoperi o suprafaţă atât de ascuţită că s-ar fi putut tăia la degete. Era un topor de piatră făcut, folosit, aruncat de mult de tot şi îngropat în depunerile de gresie. Cu o curiozitate crescândă, cercetă urmele negre. Se fărâmiţară când le zgârie cu unghia şi simţi miros de cenuşă proaspătă, ca şi cum cineva ar fi făcut un foc acolo. Straturile închise la culoare erau vetre.

Urca printre straturi de vetre şi unelte de piatră, mii de straturi suprapuse şi presate în stâncă. Probabil că în acest loc au trăit oameni de mult de tot. Se simţi copleşit de greutatea timpului scurs de atunci şi de absenţa oricărei schimbări.

Atenţia îi fu însă distrasă de o pereche de dinţi mici, triunghiulari şi ascuţiţi. Erau găuriţi. Îi desprinse cu grijă, ca pe un trofeu, şi-i puse într-un săculeţ; poate c-o să facă un şirag din ei mai târziu.

Îl dureau buricele degetelor, dar se caţără mai departe în horn.

Ajunse la capătul lui când nici nu se aştepta. Conducea la un spaţiu mai larg, poate o altă peşteră, invadată de lumina aceea roşiatică. Se ridică pe ultima porţiune de horn, scoase picioarele afară şi rămase în picioare.

Îl cuprinse mirarea.

Se afla pe un teren neted, un fel de câmpie căreia nu-i vedea marginile. Era acoperită de un praf roşu atât de fin, că i le lipea de

picioarele transpirate. Se răsuci încet. Dacă era podeaua unei peşteri, atunci peştera nu avea pereţi. Iar acoperişul probabil că era undeva foarte departe, pentru că nu-l vedea; nu zărea deasupra capului decât o cupolă întunecată. Pentru el cuvântul *cer* nu exista. Din direcţia opusă, cu faţa spre el, se ridica ceva peste marginea lumii. Un disc roşiatic, perfect rotund, înălţându-se treptat deasupra orizontului întins ca palma. Era sursa luminii aceleia şi-i simţea căldura uscată.

Ruul trăia într-o lume întortocheată, de peşteri şi hornuri; nu văzuse niciodată puritatea acestei câmpii perfect plate, nici discul acela desăvârşit de lumină. Simplitatea geometrică a peisajului îi captivă spiritul; privea în jur ca şi cum ar fi fost în transă.

La trei sute de milioane de ani după moartea Turei şi a lui Bel, aşa arăta Pământul. Sedimentele pe care stătea Ruul erau rămăşiţele ultimilor munţi. Curenţii magmatici ai unei lumi în răcire nu putuseră sparge supracontinentul, aşa cum se întâmplase prima oară. Între timp, soarele se încălzea constant. Acum mai trăiau doar microbii în regiunile ecuatoriale, iar la poli supravieţuiau câteva plante mai solide şi nişte animale greoaie, rezistente la arşiţă. Pământul îşi pierdea apa, iar ţărmul mării se învecina cu întinderi sărate şi strălucitoare.

Cu toate acestea, băiatul care stătea pe terenul neted şi erodat nu se schimbase aproape deloc faţă de strămoşii lui incredibil de îndepărtaţi, de Tura, Cale şi Urlu, nici faţă de Jaal. Oamenii nu fuseseră nevoiţi să evolueze prea mult, pentru că se adaptaseră întotdeauna la mediu, iar procesul adaptării zădărnicise inovaţia evolutivă.

Peste tot era la fel. După apariţia inteligenţei, povestea biosferei se simplificase mult. Era un motiv serios pentru ca stelele să rămână mereu tăcute.

Pe Pământ însă, o poveste foarte lungă se apropia de sfârşit. Peste doar câteva generaţii, urmaşii lui Ruul vor dispărea în peşterile lor aride, fără prea multă suferinţă. Viaţa va merge mai departe, odată cu străvechii microbi termofili, care-şi risipeau coloritul ţipător pe pământ. Numai omul va pieri, lăsând în urmă straturi de gresie vechi de un miliard de ani, cu vetre, resturi de pietre şi oasele lui.

— Ruul! Ruul! Aici erai!

Mama lui, murdară de praf roşu, ieşi cu greu horn.

— Mi-a spus cineva că ai luat-o pe aici. Am înnebunit de spaimă. Vai, Ruul, ce faci?

Băiatul ridică mâinile, neştiind ce să spună. Nu voia s-o facă pe

mama sa să sufere, dar era încântat de descoperirea lui.

— Uite ce-am găsit, mamă!

— Ce?

Emoţionat, bolborosi ceva despre vetre, unelte şi oase.

— Poate că oamenii trăiau în grupuri mari şi fumul focurilor se ridica până sus. Mamă, o să locuim vreodată aici?

— Într-o bună zi, poate, spuse mama lui într-o doară, ca să-l liniştească.

Dar Ruul nu se mulţumi cu răspunsul ei. Agitat şi curios, privi încă o dată întinderea din jur şi soarele care urca pe scara cerului. Pentru el, Pământul în ultima sa etapă era un loc miraculos. Murea de nerăbdare să-l exploreze.

— Lasă-mă să merg mai departe. Numai puţin!

— Nu, îl refuză mama lui cu blândeţe. Aventura s-a terminat. E timpul să plecăm. Vino. Îl cuprinse cu braţul pe după umeri şi-l conduse spre casă.

Secţiune 1.07

NOTA BIBLIOGRAFICA

Ca mulţi dintre colegii săi, scriitorul britanic Stephen baxter este angajat de mai bine de un deceniu în revitalizarea şi reinventa-rea prozei de tip „ştiinţă hard" pentru o nouă generaţie de cititori, fiind autorul unor lucrări care abundă în idei noi şi stranii şi a căror acţiune se desfăşoară adesea pe fundaluri cosmice aproape scandalos de vaste.

Baxter a debutat în *Interzone* în 1987 şi de atunci a devenit unul dintre cei mai frecvenţi colaboratori ai revistei, publicând în acelaşi timp în *Asimov's Science Fiction*, *Science Fiction Age*, *Analog*, *Zenith*, *New Worlds* şi în alte locuri. Este unul dintre cei mai prolifici scriitori de SF şi devine în mod rapid unul dintre cei mai populari şi mai aclamaţi. În 2001, a figurat de două ori în finala pentru premiul Hugo şi a câştigat premiul cititorilor revistelor *Asimov's* şi *Analog* – unul dintre puţinii autori care au izbutit să câştige ambele premii în acelaşi an. Primul său roman, *Raft*, a fost publicat în 1991 şi a fost întâmpinat cu reacţii unanim entuziaste, fiind rapid urmat de alte romane bine primite, ca *Timelike Infinity*, *Anti-Ice*, *Flux* şi pastişa după H.G. Wells – o urmare la *Maşina timpului* – *The Time Ships* (*Corăbiile timpului* şi *Pierdut în timp*, Ed. Nemira, 1999), care a câştigat premiile John W. Campbell, British Science Fiction şi Philip K. Dick. Alte cărţi ale sale sunt romanele *Voyage*, *Titan*, *Moonseed*, *Silverhair*, *Manifold*: *Time*,

Manifold: *Space*, *Evolution*, *Coalescent*, *Exultant*, *Mayflo-werll*, *Transcendent*, *Emperor* şi *Resplendent* şi trei romane scrise în colaborare cu Arthur C. Clarke, *The Light of Other Days*, *Time's Eye*: *a Time Odissey* şi *Sunstorm*. Prozele sale scurte au fost antologate în *Vacuum Diagrams*, *Traces* şi *Hunters of Pangaea*…

Contents

I. 3
II. 3
III. 3
IV. 3
V. 3
NOTA BIBLIOGRAFICA 3